

ปริทัศน์ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา การสร้างคุณลักษณะความเป็นครูผ่านกิจกรรมค่ายครูอาสา

Overview of the Volunteer Teacher Camp for Rural Development, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University: Developing Teacher Characteristics Through the Volunteer Teacher Camp Activities

พงษ์เกษม สิงห์รุ่งเรือง

Pongkasem Singrungruang

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

FACULTY OF EDUCATION, NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: February 13, 2025

Revised: April 1, 2025

Accepted: April 9, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างคุณลักษณะความเป็นครูผ่านกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผลจากการศึกษาพบว่า กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู โดยเฉพาะในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การทำงานร่วมกับชุมชน และจิตวิญญาณความเป็นครู ผลการดำเนินกิจกรรมพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพัฒนาการทางด้านจิตอาสาและทักษะทางสังคมสูงขึ้น โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาในหลายมิติ ทั้งด้านการศึกษาท้องถิ่น วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ นอกจากนี้ กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของครูให้มีความพร้อมในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม อีกทั้งยังมีบทบาทในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความดีงามและร่มเย็น ทั้งนี้ การบูรณาการองค์ความรู้และคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท, คุณลักษณะความเป็นครู, อัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะครุศาสตร์

ABSTRACT

This academic article aims to study the development of teacher characteristics through the Volunteer Teacher Camp for Rural Development, organized by the Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. The study found that the camp serves as a crucial mechanism for fostering key teacher attributes, particularly social responsibility, collaboration with communities,

and the teaching spirit. The results indicate that students participating in the camp exhibited significant improvement in volunteerism and social skills, especially in teamwork and strengthening relationships between schools and local communities. The Volunteer Teacher Camp for Rural Development is systematically organized, encompassing planning, implementation, monitoring, and evaluation. This initiative plays a vital role in enhancing cooperation between universities and communities, leading to multidimensional development, including local education, culture, and the economy. Furthermore, the camp serves as an essential mechanism for equipping future teachers with the ability to adapt to social changes while contributing to the creation of a harmonious and morally sound society. The integration of knowledge and character development gained from this activity enables students to effectively and sustainably apply these qualities in their teaching careers.

Keywords: Volunteer Teacher Camp for Rural Development, Teacher Characteristics, Identity of Faculty of Education Graduates

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตครูให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและวิชาชีพครู โดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีภารกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตครูในสาขาการศึกษาให้มีความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครู ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว คณะครุศาสตร์จึงจัดกิจกรรมที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างหลากหลาย โดยผสมผสานความรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ คณะครุศาสตร์ได้ส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้และความสามารถจากการศึกษามานำมาบูรณาการเพื่อสร้างประโยชน์ในรูปแบบที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือ “เป็นที่พึ่งของท้องถิ่น” และอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่ว่า “สำนึกดี มีความรู้ พร้อมสู้งาน” อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นพลเมืองที่มีจิตอาสา ถือเป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาทุกแห่งได้พยายามบูรณาการการปลูกฝังจิตอาสาในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการสอนในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือชุมชนหรือผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการออกค่ายครูอาสาเพื่อพัฒนาชนบท (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2555: บทนำ) อีกทั้ง การพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ รวมถึงคุณธรรมจริยธรรมในรูปแบบของจิตสาธารณะหรือจิตอาสาให้แก่เด็กและเยาวชน เป็นสิ่งสำคัญที่ควรเร่งส่งเสริมและดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเยาวชน (ชนัญชิตา ทิพย์ญาณ, 2564: 38)

จิตอาสาเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่สมาชิกทุกคนในสังคมควรมีติดตัว อีกทั้งยังเป็นคุณลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดี เพราะสะท้อนถึงจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมกับสังคม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และความเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นอยู่เสมอ (หทัยภัทร ตังกุล และอัญญรัตน์ เชิงคำ. 2563: 54) หนึ่งในกิจกรรมสำคัญ คือ กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมสร้างจิตสำนึกด้านจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ ฝึกการทำงานเป็นทีม เรียนรู้การปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานศึกษาและชุมชน อีกทั้งกิจกรรมนี้ยังเป็นหนึ่งในรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเสริมสร้างความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยเติมเต็มความรู้ ทักษะ และ

ประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ช่วยให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพและความสนใจของตนเอง พร้อมทั้งพัฒนาทักษะทางสังคมและปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคม (ทัศนีย์ ผลเนื่องมา. 2552: 3-4)

กิจกรรมดังกล่าวได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนักศึกษาครู สถานศึกษา และชุมชน เนื่องจากกิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถตอบโจทย์ความต้องการและสร้างคุณค่าให้กับทุกฝ่ายอย่างชัดเจน ในส่วนของนักศึกษาครู กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาทักษะที่สำคัญ เช่น การทำงานร่วมกันเป็นทีม การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่หลากหลาย และการฝึกความเป็นผู้นำ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ สมศรี ฐานวุฒิกุล และคณะ (2556: 47) ที่ได้กล่าวว่า กิจกรรมจิตอาสาส่วนช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนและสังคมตระหนักถึงความเหลื่อมล้ำและความด้อยโอกาสของผู้อื่น พร้อมปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ รวมถึงเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของจิตสาธารณะ

สำหรับสถานศึกษาและชุมชนที่เข้าร่วม กิจกรรมนี้ถือเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะการปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการดำรงชีวิตของชุมชน เช่น การซ่อมแซมอาคารเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชน โดยผลการดำเนินกิจกรรมแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จอย่างชัดเจน ไม่เพียงแต่ในด้านผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา สถานศึกษา และชุมชน ที่ร่วมมือกันอย่างเต็มความสามารถ ความสำเร็จนี้สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผนและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งส่งผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรู้สึกพึงพอใจและพร้อมให้การสนับสนุนกิจกรรมลักษณะนี้ในอนาคต

ประโยชน์ของค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ด้านสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านร่างกาย กิจกรรมในค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เช่น การก่อสร้างและซ่อมแซมอาคาร การปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หรือการจัดกิจกรรมกลางแจ้งอื่น ๆ ล้วนต้องใช้พลกำลังและความอดทน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกายและพัฒนาความคล่องตัว อีกทั้งการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ท้าทายยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้ฝึกความอดทน และการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง 2) ด้านอารมณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้เผชิญกับสถานการณ์และประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งช่วยพัฒนาความมั่นใจในตนเอง และเสริมสร้างความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำ นอกจากนี้ การได้ช่วยเหลือผู้อื่น ยังส่งผลให้เกิดความสุขและความพึงพอใจในตัวเอง รวมถึงช่วยลดความเครียดและเสริมสร้างอารมณ์ที่ดี 3) ด้านจิตใจ ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเสียสละ และการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ผู้เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ที่จะเห็นคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่น และพัฒนาทัศนคติที่เป็นบวกต่อการใช้ชีวิตและการทำงานเพื่อสังคม 4) ด้านสังคม ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เป็นพื้นที่ที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เข้าร่วมจะได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นที่มีความหลากหลาย นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างคนในสังคม และ 5) ด้านสติปัญญา กิจกรรมในค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และการตัดสินใจในสถานการณ์จริง เช่น การวางแผน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการจัดการเวลา นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมยังได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของชุมชน ซึ่งช่วยเพิ่มพูนความรู้และมุมมองใหม่ ๆ ในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันในสังคม

จากที่มาและความสำคัญของกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2567 กิจกรรมนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างคุณลักษณะความเป็นครูผ่านกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ให้เป็นผู้ที่สามารถสร้างสรรค์สังคมด้วยความดีงาม ผ่านกิจกรรมค่ายครูอาสา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะ

ความรู้ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษาครู กิจกรรมดังกล่าวช่วยส่งเสริมความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู และเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีในอนาคต การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาครูให้ถึงขีดสุด จึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี เพื่อยกระดับคุณค่าทางจิตใจของว่าที่บัณฑิตครู และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันภายใต้หลักความสามัคคี การมีส่วนร่วม การเสียสละ และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนี้ กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทยังมุ่งสร้างช่องทางในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การดำเนินกิจกรรมนี้ ช่วยผลักดันให้ท้องถิ่นและชุมชนเกิดความก้าวหน้าในหลากหลายด้าน ต่อย้ายบทบาทของมหาวิทยาลัยในการเป็นที่พึ่งของท้องถิ่นและสร้างความยั่งยืนให้กับสังคมโดยรวม เรื่องชัย ทรัพย์นิรันดร์ (2544: 221) กล่าวว่า กิจกรรมค่ายอาสาของนักศึกษามุ่งหวังที่จะสร้างประโยชน์และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตในอีกมิติหนึ่ง โดยกิจกรรมที่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องคือ การออกค่ายครูอาสาเพื่อพัฒนาสังคม ตัวอย่างเช่น การร่วมกันสร้างอาคารเรียนหรืออาคารอเนกประสงค์ในชุมชนที่ขาดแคลน เพื่อส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและสังคมโดยรวมแล้ว นักศึกษายังได้รับโอกาสในการฝึกฝนทักษะสำคัญต่าง ๆ เช่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน

ดังนั้น การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท โดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จึงถือเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นครูมืออาชีพให้นักศึกษา กิจกรรมนี้ช่วยเสริมสร้างให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและศักยภาพสูง ตอบโจทย์ความต้องการของสังคมและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่มุ่งมั่น “เป็นที่พึ่งของท้องถิ่น” และอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่ว่า “สำนึกดี มีความรู้ พร้อมสู้งาน” ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ภูมิหลังค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท

กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท โดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เริ่มต้นขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2550 ที่โรงเรียนบ้านห้วยม่วง อำเภอนางรองบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และจิตวิญญาณการเป็นครู รวมถึงการฝึกฝนการเป็นผู้ให้ และการศึกษาบริบทของโรงเรียนในชนบท พร้อมทั้งสร้างประสบการณ์การทำงานภาคสนาม และเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาการศึกษากับชุมชนท้องถิ่น ผลจากการจัดกิจกรรมในครั้งแรกได้รับความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง สร้างประโยชน์และคุณค่าหลายด้านทั้งกับโรงเรียนและนักศึกษาครู จึงได้รับการสนับสนุนจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และบุคคลทั่วไปในการจัดกิจกรรมค่ายอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทไม่เพียงแต่พัฒนาโรงเรียนในชนบท แต่ยังช่วยเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาให้เติบโตเป็นบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ โดยกิจกรรมนี้ได้สร้างผลผลิตที่มีคุณค่าและได้รับการชื่นชมจากหน่วยงานต่าง ๆ มาโดยตลอด

จุดเริ่มต้นการจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่โรงเรียนบ้านห้วยม่วง อำเภอนางรองบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่มีการจัดกิจกรรมนอกจังหวัดนครราชสีมา หลังจากนั้นเป็นต้นมา การดำเนินกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทได้กำหนดพื้นที่การดำเนินงานให้อยู่ภายในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เหตุเนื่องมาจากปัญหาด้านการเดินทางและการประสานงาน และเพื่อตอบโจทย์การเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น สำหรับรายละเอียดการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทในแต่ละปี มีดังนี้ ครั้งที่ 2 จัดที่โรงเรียนบ้านหลุมข้าว อำเภอห้วยแถลง ในปี พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 3 จัดที่โรงเรียนบ้านท่าวังไทร อำเภอวังน้ำเขียว ระหว่างวันที่ 5 ถึง 7 ธันวาคม พ.ศ. 2552

ครั้งที่ 4 จัดที่โรงเรียนบ้านใหญ่พัฒนา อำเภอประทาย ระหว่างวันที่ 10 ถึง 12 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ครั้งที่ 5 จัดที่โรงเรียนวัดบ้านสระแก้ว อำเภอห้วยแถลง ระหว่างวันที่ 3 ถึง 5 ธันวาคม พ.ศ. 2554 ครั้งที่ 6 จัดที่โรงเรียนบ้านหนองสะเดา อำเภอแก้งสนามนาง ระหว่างวันที่ 8 ถึง 10 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ครั้งที่ 7 จัดที่โรงเรียนบ้านโนนทองหลาง อำเภอบัวใหญ่ ระหว่างวันที่ 6 ถึง 8 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ครั้งที่ 8 จัดที่โรงเรียนชลประทานนาดี อำเภอโชคชัย ระหว่างวันที่ 20 ถึง 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ครั้งที่ 9 จัดที่โรงเรียนบ้านหนองขามน้อย อำเภอแก้งสนามนาง ระหว่างวันที่ 5 ถึง 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ครั้งที่ 10 จัดที่โรงเรียนท่าเรือวิทยา อำเภอเมืองยาง ระหว่างวันที่ 24 ถึง 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ครั้งที่ 11 จัดที่โรงเรียนศรีชลสินธุ์ อำเภอโนนไทย ระหว่างวันที่ 9 ถึง 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ครั้งที่ 12 จัดที่โรงเรียนบ้านโคกเสี้ยว อำเภอดง ระหว่างวันที่ 15 ถึง 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 13 จัดที่โรงเรียนไทรทอง อำเภอจักราช ระหว่างวันที่ 10 ถึง 12 มกราคม พ.ศ. 2563 ครั้งที่ 14 จัดที่โรงเรียนบ้านหนองตะเข้-หนองตุม อำเภอเสิงสาง ระหว่างวันที่ 25 ถึง 27 มีนาคม พ.ศ. 2564 ครั้งที่ 15 จัดที่โรงเรียนไตรราษฎร์สามัคคี อำเภอประทาย ระหว่างวันที่ 6 ถึง 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ครั้งที่ 16 จัดที่โรงเรียนบ้านเมืองไผ่ อำเภอชุมพวง ระหว่างวันที่ 27 ถึง 29 มกราคม พ.ศ. 2566 ครั้งที่ 17 จัดที่โรงเรียนบ้านยอกขาม อำเภอหนองบุญมาก ระหว่างวันที่ 19 ถึง 21 มกราคม พ.ศ. 2567 และ ครั้งที่ 18 จัดที่โรงเรียนบ้านเดินหัวบึงวิทยา อำเภอโนนสูง ระหว่างวันที่ 20 ถึง 22 ธันวาคม พ.ศ. 2567 (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 2567: 1-2)

จากผลการดำเนินกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้อย่างชัดเจนว่า กิจกรรมนี้ได้สร้างประโยชน์และคุณค่าอย่างมากมายทั้งสำหรับผู้จัดกิจกรรมและท้องถิ่น โดยนอกจากจะบรรลุวัตถุประสงค์หลักที่ตั้งไว้แล้ว ยังได้สร้างเครือข่ายการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างทั้งสองฝ่ายในการขับเคลื่อนท้องถิ่นให้เติบโตและเจริญรุ่งเรืองไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้น กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทจะยังคงได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ผลแห่งความพากเพียรของการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท

ความสำเร็จของการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประการหลัก ๆ คือ

1. ความสำเร็จในการจัดกิจกรรม กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการดำเนินการที่เป็นระเบียบและมีการประสานงานที่ดีทั้งภายในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคุณค่า เช่น การสร้างอาคารเรียนหรืออาคารอเนกประสงค์ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนาชุมชน ได้รับการตอบรับที่ดีจากทุกฝ่าย

นอกจากนี้ ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คือความสำเร็จที่เกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นความสำเร็จในระดับจุลภาคในการจัดกิจกรรม โดยสามารถประเมินความสำเร็จนี้ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้กรอกและแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญว่า การจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ รวมถึงข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมให้ดียิ่งขึ้นในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ตลอดระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับดีมากทุกครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ และประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง แต่แม้ว่าผลการประเมินจะเป็นที่น่าพอใจ คณะผู้จัด

กิจกรรมยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก สังคม และความต้องการของชุมชน เพื่อให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในทุก ๆ ครั้งที่ดำเนินการ

2. ผลที่ได้รับจากการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมนี้มีทั้งในด้านการพัฒนา นักศึกษาและท้องถิ่น โดยนักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานในพื้นที่จริง ได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกในการเป็นครูให้แก่ นักศึกษา ส่วนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการพัฒนา สาธารณูปโภค และการเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลที่ได้รับจากการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คือคุณค่า ประโยชน์ หรือสิ่งอันดีงามที่เกิดขึ้นจากการ จัดกิจกรรม ถือเป็นความสำเร็จที่แท้จริงและเป็นความสำเร็จในระดับมหภาค ซึ่งเป็นผลที่คณะครุศาสตร์และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มุ่งหวังเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่น ความสำเร็จนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยและชุมชน การประเมินความสำเร็จในส่วนนี้สามารถสะท้อนให้เห็นผ่านสองช่องทางหลัก ได้แก่

2.1 การสะท้อนให้เห็นผ่านบุคลากรผู้จัดกิจกรรม คือการที่บุคลากรมีบทบาทในการดำเนินการจัด กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ได้เข้าถึงแก่นแท้และเข้าใจความสำคัญที่แท้จริงของการจัดกิจกรรมนี้ โดยไม่ เพียงแต่เห็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนเท่านั้น แต่ยังเห็นคุณค่าของการปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็น ครูผ่านการให้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น บุคลากรเหล่านี้มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสรรค์และเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ทำงาน สะท้อนให้เห็นผ่านการแสดงออกที่มีจิตสาธารณะ และการร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

ผลที่สุุดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรผู้จัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทคือ การเติบโตเป็น ครูที่มีคุณภาพ เป็นบัณฑิตที่มีสำนึกดี มีความรู้ พร้อมสู้งาน และมีทักษะในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความองกาม และพัฒนา บุคลากรเหล่านี้จะกลายเป็นผู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมลง ไปในท้องเรียนและในสังคม เพื่อช่วยเสริมสร้างอนาคตที่ดีให้กับเยาวชนและชุมชนโดยรวม สิ่งเหล่านี้ถือเป็นดัชนีชี้วัด ความสำเร็จที่สะท้อนผ่านการจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทและความสามารถของบุคลากรที่มีส่วนร่วม

2.2 การสะท้อนให้เห็นผ่านมุมมองของท้องถิ่นหรือชุมชนที่มีต่อค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เกิดจากการ สัมภาษณ์หรือสอบถามบุคคลในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงคณะครู ผู้นำชุมชน และบุคคลทั่วไปหลังจากที่กิจกรรมได้จบลง โดย ผลลัพธ์ที่ได้จากการสอบถามคือคำชื่นชมและความพึงพอใจอย่างมากจากท้องถิ่นและชุมชน ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมไม่ เพียงแต่ช่วยพัฒนาสถานศึกษาหรือหมู่บ้านเท่านั้น แต่ยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและผู้จัดกิจกรรม ส่งผลให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาและเกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง หลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นไปแล้ว ท้องถิ่นและชุมชนยังคงมีการประสานงานกับคณะผู้ดำเนิน กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ด้วยความยินดีและมุ่งมั่นที่จะ ทำให้การพัฒนาของท้องถิ่นเกิดผลอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยภาพรวม ประสิทธิภาพของการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทส่งผลให้นักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมี จิตวิญญาณความเป็นครูที่มุ่งสร้างสรรค์สังคม โดยสืบสานอุดมการณ์การเป็นผู้เสียสละเพื่อส่วนรวม และการเป็นผู้ เอื้ออาทรที่ให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการเป็นครูที่ดี การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักศึกษา เติบโตเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามอัตลักษณ์ของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ “เก่งศาสตร์ เก่งสอน และมีจิตวิญญาณความ เป็นครู” นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสายังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง มหาวิทยาลัยและท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือที่แข็งแกร่ง และการสร้างเครือข่ายที่เอื้อต่อการพัฒนาในท้องถิ่น

ด้วยการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าและยั่งยืน โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักของมหาวิทยาลัยที่ว่า “การเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น”

การจรรโลงลักษณะความเป็นครูผ่านกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท

การสร้างคุณลักษณะความเป็นครูถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาในสาขาวิชาการศึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพในอนาคต หนึ่งในแนวทางที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูคือการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะการทำงานร่วมกัน และการปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครูที่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทจึงเป็นเวทีที่สำคัญในการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะที่ดีในตัวนักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานจริงในชุมชน ทำให้พวกเขาเข้าใจบทบาทของครูในบริบทต่าง ๆ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ในอนาคต อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในรูปแบบของอาสาสมัคร โดยแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อความดีงาม และความเสียสละต่อสังคม รวมถึงการมีจิตสาธารณะ กิจกรรมดังกล่าวถือเป็นหนึ่งในแปดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องมุ่งพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรรยา พรณณา. 2559: 124)

การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตลอดระยะเวลา 18 ปีที่ผ่านมา หากมองย้อนกลับไประยะเวลาที่ผ่านมาเกิดข้อสงสัยขึ้นซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านบุคลากรผู้จัดกิจกรรมจะพบว่า ผู้จัดกิจกรรมได้รับการจุดประกายการรู้คิด เกิดองค์ความรู้ผ่านกระบวนการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในค่ายครูอาสาอย่างมากมาย อีกทั้งยังได้รับการปลูกฝังในเรื่องการมีจิตวิญญาณความเป็นครู การเป็นผู้เสียสละ และการเป็นวิศวกรสังคมเพื่อสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น ตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยได้ตั้งเป้าหมายในการเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น โดยคุณลักษณะการเป็นครูถูกปลูกฝังผ่านกระบวนการดำเนินกิจกรรมของค่ายครูอาสาดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบันที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั่วไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทุกคนจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาตนเองไม่เพียงแต่ช่วยให้บุคคลมีทักษะและความรู้ที่เพียงพอต่อการทำงานในสาขาต่าง ๆ แต่ยังเป็นการเสริมสร้างความเชี่ยวชาญที่จำเป็นในวิชาชีพ โดยเฉพาะในวิชาชีพครู ที่ต้องการความพร้อมทั้งด้านวิชาการและทักษะทางสังคม

การเข้าร่วมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาคูพัฒนาตนเองในหลายด้าน ตั้งแต่การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ รวมถึงการฝึกกระบวนการวางแผนและประสานงานเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ นักศึกษายังได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับสังคมที่แตกต่างจากเดิม การสร้างสัมพันธภาพที่ดีและการมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือและการสนับสนุนกันและกันในสังคม

ผลจากการฝึกฝนในกิจกรรมค่ายครูอาสา นักศึกษาจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างบัณฑิตครูที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบัน โดยไม่เพียงแต่มีความรู้ทางวิชาการ แต่ยังสามารถในการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมให้เติบโตในทางที่ดีอย่างยั่งยืน

2. การเป็นผู้มีจิตเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรต่อผู้อื่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ครูอาวุโสในปี พ.ศ. 2522 ซึ่งมีตอนหนึ่งที่กล่าวถึงลักษณะครูที่แท้จริงว่า “ครูที่แท้จริงนั้นต้องเป็นผู้ทำแต่ความดี คือต้องหมั่นขยันและ อุตสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่นอดทน และอดกลั้น” ข้อความนี้สะท้อนถึงคุณสมบัติของครูที่สำคัญคือการมีจิตเสียสละ และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทมุ่งหวังจะปลูกฝังให้กับนักศึกษาครูทุกคนผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำงานร่วมกันในการซ่อมแซมสิ่งของต่าง ๆ หรือการรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย หากใครทำหน้าที่สำเร็จแล้ว ก็จะช่วยเหลือผู้อื่นนอกเหนือจากหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และน้ำใจที่ทำให้คนในสังคมรักและเคารพ นอกจากนี้ยังสร้างตัวอย่างที่ดีให้กับศิษย์ในอนาคตอีกด้วย

3. การเป็นผู้มีระเบียบวินัย อยู่ในกรอบของความดีงาม การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้กำหนดหลักการและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประพฤติตนตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่ตกลงกันได้ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผนเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น แต่ยังเป็นการฝึกฝนให้นักศึกษาครูได้เข้าใจและปฏิบัติตนในกรอบของสังคมที่ยอมรับอย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการเป็นครูที่ดี ในการปฏิบัติหน้าที่การสอนในอนาคต การมีระเบียบวินัยจะทำให้ครูสามารถจัดการกับทุกสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างให้กับศิษย์ในด้านการประพฤติตนที่ถูกต้องและเหมาะสม

4. การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น การร่วมมือกันระหว่างชุมชน ครอบครัว และโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดผลอย่างยั่งยืน หากทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญและเป้าหมายร่วมกัน โดยเข้าใจถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของตนเองและของผู้อื่น การทำงานร่วมกันภายใต้ความเข้าใจที่ดีสามารถผลักดันการพัฒนาในระดับท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องที่นักศึกษาวิชาชีพครูต้องเข้าใจและปฏิบัติให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยการทำความเข้าใจกับความต้องการของครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน ผ่านการสื่อสารและพูดคุยกันอย่างเปิดเผย ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนจะช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปตามความต้องการของสังคมได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้ตรงจุดและรวดเร็ว ทั้งนี้ยังช่วยสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชนและโรงเรียนในระยะยาว สร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าทั้งในระดับบุคคลและสังคม การเรียนรู้และการปลูกฝังการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาครูต้องรับมือในชีวิตจริงเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคต

กล่าวโดยสรุป การสร้างคุณลักษณะความเป็นครูผ่านกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักศึกษาผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ และปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่าง ๆ การเป็นผู้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การมีจิตเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีระเบียบวินัย และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนล้วนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการเป็นครูที่ดี กระบวนการต่าง ๆ ในค่ายครูอาสาจะสะท้อนและเสริมสร้างคุณลักษณะเหล่านี้ให้กับนักศึกษาครู ทำให้พวกเขาพร้อมที่จะนำความรู้และคุณลักษณะเหล่านี้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าในสังคม

การบริหารค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท

การบริหารค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มุ่งเน้นกระบวนการที่มีความเป็นระบบและมีการประสานงานอย่างราบรื่นในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการ

การตรวจสอบและประเมินผล จนถึงการปรับปรุงการทำงานในอนาคต การดำเนินการโดยนักศึกษาคณะครุศาสตร์ในทุกกิจกรรมได้รับการกำกับดูแลจากฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ เพื่อฝึกฝนและปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะในการทำงานอย่างมีระเบียบ แบบแผน และมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้นักศึกษากลายเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความสามารถในการสร้างสรรค์งานอย่างมืออาชีพ

การบริหารค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสโมสรนักศึกษาคณะครุศาสตร์ โดยมีนายกสโมสรเป็นประธานและคณะกรรมการสโมสรที่ร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การทำงานใช้หลักประชาธิปไตยในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม เหตุผล และประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับจากการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้จะสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมแล้ว ยังช่วยให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้การประสานงาน การจัดการ และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการทำงานจริงในอนาคต

การบริหารค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ซึ่งช่วยให้การดำเนินกิจกรรมมีความเป็นระบบและประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

1. ขั้นเตรียมการวางแผน ในขั้นนี้จะเริ่มด้วยการประชุมเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท โดยจะมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนที่จะทำค่าย ครอบคลุมการสำรวจพื้นที่ สภาพบริบทของโรงเรียน และการเลือกพื้นที่ในการจัดค่าย การประชุมนี้จะนำไปสู่การกำหนดกิจกรรมที่จะทำและการบริหารเวลาในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีการวางแผนการหารายได้สมทบทุนสำหรับการจัดกิจกรรมค่ายครูอาสา ซึ่งทั้งหมดจะใช้ระยะเวลาในการเตรียมการประมาณ 1 เดือน

2. ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้จะเป็นการนำแผนงานที่วางไว้มาดำเนินการจริง เช่น การออกเดินทางเพื่อขอรับบริจาค การสำรวจนักศึกษาที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น นอกจากนี้ยังมีการประชุมกับคณะกรรมการของโรงเรียน และการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการขนส่งและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนจะเริ่มกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทอย่างเป็นทางการ

3. ขั้นติดตามตรวจสอบขณะดำเนินงาน ในขั้นนี้จะมีการประชุมติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงาน โดยจะตรวจสอบการทำงานของทุกฝ่ายเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน นอกจากนี้ยังมีการแจกแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อตรวจสอบความคิดเห็น และประเมินผลเพื่อใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมในครั้งถัดไป

4. ขั้นประเมินผลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน หลังจากการจัดกิจกรรมค่ายครูอาสาเสร็จสิ้น จะมีการจัดกิจกรรมเวทีเสวนาให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อประเมินปัญหาและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีการจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ เพื่อให้คณะครุศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเวลาให้แต่ละขั้นตอนดำเนินงานอย่างมีระเบียบและทันตามกำหนด

การดำเนินการทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้การจัดกิจกรรมค่ายครูอาสามีระเบียบและระบบที่ชัดเจน แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะการบริหารจัดการของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการเรียนรู้การทำงานเป็นทีม และการมีความรับผิดชอบในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ผ่านกระบวนการทำงานที่รอบคอบ เพื่อฝึกฝนและปลูกฝังการทำงานที่มีประสิทธิภาพให้กับนักศึกษาครู สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างคุณประโยชน์ทั้งต่อสถาบัน และเกิดผลดีต่อนักเรียนในอนาคตอย่างสูงสุด

อย่างไรก็ตาม การบริหารค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ยังพบปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรม ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการวางแผน ปัญหาที่พบมักเกี่ยวข้อง

กับการกำหนดแผนงานที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน เนื่องจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานอาจไม่ครอบคลุมเพียงพอ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการออกแบบกิจกรรม ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง 2) ขั้นตอนการ ปัญหาที่พบบ่อยเกี่ยวข้องกับความร่วมมือของนักศึกษาที่ขาดทักษะสำหรับการปฏิบัติงานจริง เช่น ทักษะการสื่อสารกับชุมชน ทักษะการบริหารจัดการกิจกรรมค่ายอาสา 3) ขั้นตอนติดตามตรวจสอบขณะดำเนินงาน ปัญหาที่พบบ่อยเกิดจากการขาดระบบติดตามที่เป็นรูปธรรมและขาดผู้รับผิดชอบหลักที่ทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และ 4) ขั้นตอนประเมินผล ปัญหาที่พบบ่อยคือขาดเครื่องมือและเกณฑ์ที่ชัดเจนในการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ทำให้เกิดการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุดในการจัดค่ายครั้งถัดไป

กล่าวโดยสรุป การบริหารค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นการทำงานที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการเตรียมการและการกำหนดกิจกรรมไปจนถึงการดำเนินการจริง โดยนักศึกษาครูมีบทบาทสำคัญในทุกกระบวนการ ทั้งการจัดเตรียมงาน การบริหารจัดการ และการสร้างความร่วมมือกับคณะกรรมการและชุมชน การติดตามความคืบหน้าในระหว่างการทำงาน รวมถึงการประเมินผลหลังจากกิจกรรมเสร็จสิ้น ซึ่งทุกขั้นตอนมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กิจกรรมมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน รวมถึงการพัฒนาให้นักศึกษาครูให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

ปริทัศน์ความรู้ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท

ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ภายใต้การนำของสโมสรนักศึกษาและการสนับสนุนจากฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่สะท้อนศักยภาพของนักศึกษาและเป็นผลผลิตของหลักสูตรครุศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะสูง เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน กิจกรรมนี้ยังเป็นการบริการท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย ช่วยสร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทให้ประโยชน์หลายด้านต่อมหาวิทยาลัย คณะ นักศึกษา และท้องถิ่น โดยที่ประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยคือความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักที่ว่า “การเป็นที่พึ่งของท้องถิ่น” ซึ่งเป็นการสร้างความก้าวหน้าของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการผลิตบุคลากรการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้สามารถสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความดีงามได้ ส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อคณะครุศาสตร์คือ การแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรในการผลิตบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยสามารถออกไปพัฒนาสังคมในอนาคตได้อย่างมั่นคง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้จากสิ่งแลดล้อมที่อยู่ภายนอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงการก่อให้เกิดทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิด การปรับตัว การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเข้าสังคม การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รวมทั้งการเข้าใจถึงชีวิตและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (เนาพนิตย์ สงคราม, 2557: 9) และส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นคือการได้รับโอกาสในการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนในการขับเคลื่อนสังคมให้ก้าวหน้า ทั้งในด้านการศึกษา การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเป็นแรงขับเคลื่อนหลักในการดำเนินการร่วมกับท้องถิ่น

ส่วนประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษาจากการจัดค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทนั้น ถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากสำหรับว่าที่บัณฑิตครู เนื่องจากช่วยเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการทำงานและในวิชาชีพครู อาทิ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดี การเรียนรู้ที่จะทำงานเป็นทีม การพัฒนาความเสียสละ ความสามัคคี และการ

มีจิตสำนึกในคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้ไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาเองเท่านั้น แต่ยังส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนและเยาวชนในอนาคต สิ่งเหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสังคมที่ดีงามและร่มเย็น โดยนักศึกษาจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการสอนและการสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนในอนาคต เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมและชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ดังนั้น ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท จึงถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นต้องยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับหลักสูตรครุศาสตร์ อันจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างและขัดเกลาให้นักศึกษาว่าที่บัณฑิตครูให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ครอบคลุมไปถึงการมีจิตวิญญาณความเป็นครู การมีคุณธรรมจริยธรรม และการเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูโดยเฉพาะในชนบททางไกลอย่างแท้จริง ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทจะช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์และเรียนรู้การคิดและการปฏิบัติในบริบทของสังคมท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังและบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจของนักศึกษา เพื่อให้ไปสร้างประโยชน์ให้แก่ นักเรียนในอนาคตต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ถึงความสำคัญของ “ค่ายครูอาสาพัฒนาชนบท” ที่ควรได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

บทประมวลผล

แม้ว่าโลกในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนอย่างมากมาย แต่สิ่งที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้คือ “ครู” เนื่องจากบทบาทของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและการสร้างสรรค์สังคมที่สงบสุขและมีความสุข เพราะฉะนั้น ความสามารถของครูจึงต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทที่จัดขึ้นโดยคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จึงเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพครู โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาว่าที่บัณฑิตมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในระดับโลก เพื่อให้พวกเขาสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง สร้างสรรค์สังคมให้มีความสุขและร่มเย็นต่อไป

ตราบไคที่ครูยังคงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและเป็นกำลังสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม การพัฒนาครูไม่เพียงแต่เป็นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ แต่ยังรวมถึงการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทถือเป็นหนึ่งในโครงการที่มีศักยภาพในการเสริมสร้างความสามารถของครู โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่ขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการทำให้กิจกรรมนี้สามารถดำเนินไปได้อย่างยั่งยืนและประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ หากขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันสร้างครูที่มีคุณภาพ ครูที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะและคุณธรรมที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษากิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทชี้ให้เห็นถึงแนวทางสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาครูอย่างยั่งยืน โดยสามารถสรุปข้อเสนอแนะหลักได้ดังนี้ ประการแรก ควรมีการพัฒนากิจกรรมให้ครอบคลุมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาครูมากยิ่งขึ้น ไม่

เพียงแต่เน้นการเรียนรู้เชิงวิชาการหรือการสอนในห้องเรียน แต่ควรเสริมสร้างทักษะที่สำคัญในวิชาชีพครู เช่น การฝึกภาวะผู้นำ ซึ่งช่วยให้นักศึกษามีการบริหารจัดการชั้นเรียนและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวและเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมในบริบทที่หลากหลาย ประการที่สอง ควรมีระบบติดตามผลหลังเสร็จสิ้นค่ายเพื่อประเมินผลลัพธ์ของกิจกรรม การติดตามผลจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถสะท้อนผล การเรียนรู้ของตนเอง ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้รับจากค่าย รวมถึงช่วยพัฒนากลยุทธ์ในการทำงาน และการเรียนรู้ของตนเองต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ การติดตามผลยังช่วยให้ผู้จัดกิจกรรมสามารถปรับปรุงและ พัฒนากิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้นสำหรับรุ่นต่อไป ประการสุดท้าย ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อขยายผลกิจกรรมให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ดังนั้น หากมีการพัฒนาโครงสร้างกิจกรรม ระบบติดตามผล และเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นระบบ กิจกรรมค่าย ครูอาสาพัฒนาชนบทจะสามารถส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาคูให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อวิชาชีพ และสามารถ นำความรู้ไปใช้ได้อย่างยั่งยืน อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งนักศึกษา โรงเรียน และสังคมโดยรวม

เอกสารอ้างอิง

- กรรยา พรรณณา. (2559). *จิตสาธารณะ สร้างได้นิดเดียว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2567). *เอกสารสรุปกิจกรรมค่ายครูอาสาพัฒนาชนบทครั้งที่ 18*. นครราชสีมา: ฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- ชนัญชิดา ทิพย์ญาณ. (2564). การให้ความหมายพฤติกรรมจิตอาสาและกระบวนการขัดเกลาสังคมที่เสริมสร้าง พฤติกรรมจิตอาสาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 5(2), น. 36-52.
- ทัศนีย์ ผลเนืองมา. (2552). *เสริมสร้างคุณลักษณะและจริยธรรมด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2557). *การศึกษานอกสถานที่และการศึกษานอกสถานที่เสมือนเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์. (2544). *ราชภัฏ: มหาวิทยาลัยของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2555). *นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- หทัยภัทร ตั้งกุลลา และอัญญรัตน์ เชิงคำ. (2563). รูปแบบการสร้างจิตอาสาอย่างสร้างสรรค์เพื่อความเป็นพลเมืองที่ ดีของสังคมไทย. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 1(1), น. 52-67.
- สมศรี ฐานะวุฒิกุล และคณะ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ ปฐมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(2), น. 45-57.

ผู้เขียนบทความ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เกษม สิงห์รุ่งเรือง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล Marnmaya@gmail.com